

Kommunledningskontoret
Kommunfullmäktige

Datum:
2020-04-24

Diarienummer:
KSN-2020-00024

Handläggare:
John Hammar

Inlämnade interpellationer 27 april 2020

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

1. **att** interpellation om MR-dagarna från Lovisa Johansson (FI) inte får ställas,
2. **att** interpellation om brukarrevision från Tobias Smedberg (V) inte får ställas,
3. **att** fråga två i interpellation om kontanter från Simon O. Pettersson (SD) inte får ställas men i övrigt får interpellationen ställas, samt
4. **att** övriga listade interpellationer får ställas och besvaras vid fullmäktiges kommande sammanträde den 25 maj 2020.

Ärendet

Kommunfullmäktiges ordförande har gått igenom de inlämnade interpellationerna och lämnar här sitt förslag till beslut samt motivering.

I kommunfullmäktiges reglemente framgår att en interpellation:

1. ska avse ämnen som hör till fullmäktiges, en nämnds eller ett bolags handläggning
2. får inte avse allmänpolitiska frågor,
3. får inte avse frågor som nämnderna enligt särskilda författningar självständigt prövar
4. bör endast väckas i frågor av större intresse för kommunen.

I kommunallagen framgår att en interpellation ska ha ett bestämt innehåll och vara försedd med motivering. Det framgår vidare att interpellationer endast bör ställas i frågor av större intresse för kommunen.

En interpellation får ställas av en ledamot och riktas till ordföranden i kommunstyrelsen, nämnd, fullmäktigeberedning eller bolag. Fullmäktiges ordförande lägger förslag till beslut om interpellationen får ställas eller inte. Fullmäktige beslutar i frågan utan föregående debatt.

Interpellation om MR-dagarna från Lovisa Johansson (FI) är ställd till fel person och borde ställts till kommunstyrelsens ordförande. Även om interpellationen hade ställts till rätt ordförande, kan det ifrågasättas om streck-satserna utöver de två första hade kunnat ställas. Interpellationer är till för att ledamöterna ska kunna inhämta upplysningar och utgör på så sätt en viktig kontroll av den kommunala verksamheten. Det betyder inte att ledamöterna är fria att framtvinga att en ordförande i en nämnd ska lämna dem omfattande sakupplysningar, särskilt inte när det är fråga om sådant ledamöterna rimligtvis själva kan ta reda, t.ex. det nuvarande programmet för MR-året. En interpellation kan även vara så omfattande och rymma så många olika frågor att den visserligen kan få ställas, men svaret som en konsekvens måste få bli allmänt hållet.

Interpellation om brukarrevision från Tobias Smedberg (V) är inte ställd till en ordförande i kommunstyrelsen, nämnd, fullmäktigeberedning eller bolag. Det är ett ansvar för den ställer interpellationen att själv avgöra till vilken ordförande den ska vara riktad.

Fråga två i interpellation om kontanter från Simon O. Pettersson (SD) avser något som inte hör till fullmäktiges, en nämnds eller ett bolags handläggning.

Inlämnade interpellationer:

- Interpellation om MR-året från Lovisa Johansson (FI)
- Interpellation om brukarrevision från Tobias Smedberg (V)
- Interpellation om sjukskrivningar från Tobias Smedberg (V)
- Interpellation om kontanter från Simon O. Pettersson (SD)
- Interpellation om ekonomisk styrning och ansvarsutkrävande från Stefan Hanna (-)

Interpellation: Mänskliga rättighet -året

2020 är Mänskliga rättighet-året i Uppsala. Många delar av programmet är föreläsningar. Det innebär informationsspridning, synliggörande av erfarenheter och självbemäktigande och många fler viktiga värden. Dock verkar det saknas event som tydligt på tar tillvara på erfarenheterna, för att utforma kommunens verksamhet.

Med anledning av detta frågar jag kommunalrådet Linda Eskilsson

- I hur hög grad kan kommunen påverka programinnehållet för mänskliga rättigheter-året?
- Har personer vars mänskliga rättigheter kränks varit med vid framtagande av aktiviteterna som hör till projektet? På vilka sätt?
- Kommer hemlöshet att uppmärksammas, bland annat den bland romer och ensamkommande?
- Kommer kommunen ta tillvara på erfarenheter hos kvinnor som utsätts för rasism, med syfte att informationens ska påverka kommunens arbete?
- Kommer kommunen ta tillvara på erfarenheter hos personer som utsätts för funkofofi, HBTQI-fobi, åldersdiskriminering och misogyni med syfte att påverka kommunens arbete?
- Kommer kränkningarna i koppling till adoptionsindustrin att uppmärksammas?
- Kommer kränkningarna i koppling till surrogatmödraskap att uppmärksammas?
- Kommer en granskning av Uppsala kommuns delaktighet i upprätthållande av förtryck, diskriminering och kränkande av mänskliga rättigheter att vara del av innehållet?
- Kommer Rasbiologiska institutet att vara en del av innehållet?
- Kommer det att ske event på Uppsalas landsbygder?
- Om det framkommer att kommunens verksamhet, direkt eller indirekt, kränker mänskliga rättigheter, kommer då kommunen att agera?

Lovisa Johansson (F!)

Brukarrevision för välfärdsutveckling

En brukarrevision är en oberoende utvärdering som görs för att utveckla och förbättra vård, omsorg och andra typer av verksamheter utifrån ett brukarperspektiv. Utvärderingen utförs av personer med egna erfarenheter av olika funktionsnedsättningar, psykisk ohälsa eller annat med betydelse för den verksamhet som ska genomgå revision. Stärkt kvalitet, utvecklad välfärd, ökad effektivitet och stärkt brukarinflytande är resultat av välfungerande brukarrevision. Alltså gott för såväl kvalitet som ekonomi.

I Uppsala finns brukarrevisionsbyrån, BRiU, som är ett arbetsintegrerande socialt företag med redan nära samarbete med Uppsala kommun. Dock rör det befintliga samarbetet i dagsläget mer arbetsintegrering som en arbetsmarknadsinsats än att just använda sig av BRiU för att genomföra brukarrevisioner i kommunal verksamhet. BRiU används allt mer flitigt av Region Uppsala i deras verksamhetsutveckling men för Uppsala kommun genomför BRiU i nuläget ingen revision. Det har dock tidigare genomförts brukarrevisioner av verksamhet i Uppsala kommuns organisation.

Jag har noterat att minoritetsstyret i mål och budget 2020–2022 skrivit in formuleringar om att man vill utveckla formerna för brukarmedverkan vid verksamheternas kvalitetsarbete inom socialnämnden och omsorgsnämnden. Vad detta innebär framgår inte tydligt men brukarrevision borde kunna vara ett sätt att möta ett sådant uppdrag.

Brukarrevision skulle dock kunna användas i betydligt fler delar av kommunens verksamheter. Särskilt intressant kan det vara att genomföra brukarrevision i områden där enkäter och liknande uppföljningsmetoder är svåra att använda eller få fram tillförlitliga eller tillräckligt matnyttiga uppgifter genom. Till exempel skulle brukarrevisioner kunna användas för att genomlys kommunens hemtjänstverksamhet.

Brukarrevision är ett oerhört kostnadseffektivt sätt att få fram information om hur en verksamhet fungerar, med en metod som får fram information andra metoder misslyckas med.

Med anledning av ovanstående vill jag fråga det kommunalråd minoritetsstyret anser vara ansvarigt för frågor som rör brukarrevision:

- Hur ser ansvarigt kommunalråd på brukarrevision som en möjlighet att utveckla kvalitet, effektivitet och brukarinflytande i kommunens verksamhet?
- Avser minoritetsstyret ta initiativ till att genomföra fler brukarrevisioner?
- Vilka verksamheter finner minoritetsstyret i sådant fall särskilt intressanta att genomföra brukarrevision inom?
- När kommer brukarrevisioner att beställas i det fall minoritetsstyret avser genomföra brukarrevisioner?

Tobias Smedberg (v)

Ingen ska behöva bli sjuk av sitt jobb

Att en kollega är borta till följd av en sjukskrivning orsakad av stress är inte en ovanlig upplevelse för många idag. Arbetsmarknaden i stort, den offentliga sektorn i synnerhet, och framförallt kommunerna brottas med sjukskrivningar orsakad av stress, hög arbetsbelastning, och bristande arbetsmiljö. Och det är framförallt kvinnor som drabbas.

Det är i kvinnodominerade yrken inom den offentliga sektorn där underbemanning, besparingar som leder till ökat arbetstempo, och andra faktorer gör att sjukliga stressnivåer påträffas.

Enligt Akademikerförbundet SSR:s senaste undersökning anger tre av fyra socialsekreterare i Uppsala och Gävleborg att deras arbetsbelastning är för hög. Två av tre socialsekreterare som deltog i undersökningen har under de senaste två åren funderat på att byta jobb till ett annat yrke. 92 procent av socialsekreterarna och socionomer som deltog i undersökningen är kvinnor.

Akademikerförbundet menar att deras medlemmar måste ha rätt förutsättningar för att kunna genomföra sin uppgift, alltså att mer medel sätts in för att motverka för hög arbetsbelastning och bristande resurser.

Den höga arbetsbelastningen, bristande arbetsmiljö, och höga nivåer av negativ stress som rapporteras av socialsekreterare är ett problem som drabbar främst kvinnor. Andra kvinnodominerade välfärdsyrken brottas med liknande problem med resultatet att många kvinnor tvingas sjukskriva sig. Under 2019 rapporterade arbetsmiljöverket om skillnader mellan mäns och kvinnors sjukskrivningar, där kvinnor sjukskrivs 30 procent mer än män med liknande befattningar. Kvinnor blir sjuka av sina jobb och av det ojämställda arbetslivet.

Med anledning av ovanstående vill jag ställa följande frågor till Socialnämndens ordförande Eva Christiernin:

- Anser mittenstyret att situationen som beskrivs ovan är ett jämställdhetsproblem?
- Vad avser mittenstyret göra för att förbättra arbetsmiljön för kvinnor som jobbar inom välfärden i allmänhet och inom socialtjänsten i synnerhet?

Tobias Smedberg (v)

Interpellation om kontanter

Kontanterna togs länge för givna och skyddsåtgärder var knappast aktuella. Med den nuvarande teknikutvecklingen går vi emellertid med stormsteg mot det kontantlösa samhället. Det är dåligt av minst tre skäl: 1.) Många äldre har inte vant sig vid det digitala samhället. Det är inte heller rimligt att kräva av våra medborgare att de i hög ålder helt ska ändra sitt beteende. 2.) Integritetsskäl: att varje transaktion görs potentiellt spårbar är ett allvarligt hot mot den personliga integriteten. 3.) Samhällets sårbarhet ökar, då alla transaktioner är beroende av Internetuppkoppling.

Riksdagen har antagit lagstiftning för att tvinga banker att tillhandahålla kontanter.¹ Den förutvarande landshövdingen Björn Eriksson uppmärksammade härförleden i Dagens Samhälle, att det finns kommunala verksamheter som vägrar ta emot kontanter, trots att de enligt lag är därtill förpliktade.²

Med anledning av ovanstående vill jag fråga kommunstyrelsens ordförande Erik Pelling:

- Finns det kommunala verksamheter i Uppsala som ej tar emot kontanter?
- Vad gör kommunen för att uppmuntra användning av kontanter?

Uppsala den 15/4 2020

Simon O. Pettersson
Ersättare SD

1. https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/arende/betankande/skyldighet-for-kreditinstitut-att-tillhandahalla_H701FiU29

2. <https://www.dagenssamhalle.se/debatt/aven-myndigheter-maste-respektera-lagar-och-regler-28525>

2020-04-15

Interpellation om strukturerad ekonomisk styrning och rimligt ansvarsutkrävande

Bakgrund:

I samband med att Uppsala kommuns ordförande för kommunstyrelsen aktiverade Krisledningsnämnden fattades ett antal beslut om viktiga lättnader för berörda lokala näringsidkare. Beslut som att erbjuda bättre villkor för hyresgäster, inga kostnader för markupplåtelser för uteserveringar, i princip gratis cityparkering med mera. Flera av dessa beslut var rekommendationer från Krisledningsnämnden eftersom bolagen styrs enligt Aktiebolagslagen, ägardirektiv och relevanta bolagsstyrelser. När liknande beslut fattas, och kommuniceras ut till Uppsalaborna, är det viktigt att säkerställa korrekt verkställighet av dessa önskningar. Formellt påverkas dessa bolags kassaflöden och resultatkrav. Beroende av vilka beloppsmandat verkställande ledningar i bolagen har krävs styrelsebeslut som backar upp dessa önskade beslut. Formellt utgår jag ifrån att de styrelsebesluten då inkluderar en tydlig bedömning av vilken likviditets och resultatpåverkan besluten uppskattas få. På Kommunstyrelsen möte den 15/4 klargjordes att kommunledningskontoret inte än hade följt upp hur önskemålen från Krisledningsnämnden följts upp av berörda bolag. För att säkerställa en professionell ekonomistyrning, och möjligheten att utkräva rimligt ansvar för bolagens verksamhet, krävs även formell snabb hantering inom Uppsala kommuns omfattande företagsverksamhet i samband med att en Krisledningsnämnd agerar.

Utifrån ovan frågar jag kommunstyrelsens ordförande Erik Pelling:

- Har, och i så fall när, USABs styrelse fattat beslut om att revidera sina resultatkrav på berörda dotterbolag om de vidtar de åtgärder Krisledningsnämnden önskat?
- Har relevanta bolagsstyrelser fattat beslut om att hörsamma de önskade beslut som Krisledningsnämnden önskat?
- Från vilken tidpunkt har dessa önskade åtgärder i så fall verkställts av berörda bolag och när kommunicerades det till relevanta företagare?
- Hur avser du att förbättra beslutsprocessen i förhållande till kommunens bolag, som ska verka i linje med Aktiebolagslagen, när en Krisledningsnämnd önskar snabba beslut som påverkar bolagens möjligheter att uppfylla sina uppdrag?

Stefan Hanna

Kommunalråd